

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Uredništvo za Trst:
Ulica Valdirivo 35/II., Tel. 29210

Poštno ček. račun: štev. 9-12410
Cena: Posamezna štev. L 20
Naročnina: Mesečna L 85
Za inozemstvo: Mesečno L 150

Leto III. - Štev. 29

Gorica - 19. julija 1951 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Za krščansko bodočnost

Ko se Slovenci borimo in trudimo za svojo narodno bodočnost, ne smemo izgubiti iz vida širšega in globljega problema: na kakšnih osnovah naj se ta bodočnost gradi, da bo zdrava in trdna. Kulturne in moralne razvaline tega stoletja nam dovolj jasno kažejo, da se je najnovejša civilizacija gradila na zmotnih temeljih. Zdaj ne pomagamo samo hudovati se na uničevalno početje zgodovinskih materialistov; treba se je vrniti nazaj k zdravim osnovam, ki so jih moderniki ošabno zavrgli. Bodočnost Evrope bo krščanska, ali pa je ne bo.

Tudi tržaški Slovenci se moramo zavedati te velike resnice. Zdrav narodni vzpon je mogoč le na podlagi krščanstva; pa ne kakega omedlenega »tudi — krščanskega« sentimentalizma, ki dopušča vse teoretske in praktične zablude, ampak pravega cerkvenega krščanstva, ki je gradilo v preteklih stoletjih našo evropsko kulturo. Današnjega razsula je kriva prav težnja ločiti krščansko mišljenje od stalnih verskih resnic, in krščansko moralo od cerkvene discipline; tako je ta laži-reforma v štirih stoletjih zastopila vso duhoynost in ostvarila pogoje za današnji vsesplošni materializem.

Sherman pri Francu

Dne 16. t. m. je obiskal v Madridu generala Franca ameriški admiral Sherman. Admiral Sherman je načelnik ameriškega mornariškega generalštaba. K Francu je prišel uradno s prošnjo, da bi Španija odstopila ZDA kako oporišče v vojne svrhe. Vse to je v zvezi z zapadno-evropsko obrambo, ki postaja z dneva v dan jačja. Španija je pa v tem oziru zelo važen obrambni činitelj. Seveda je vsled diktatorskega Francovega režima in pa vsled prestale državljanske vojne v zelo slabem gmotnem položaju. Kljub temu je važen protikomunistični faktor v obrambi Zapadne Evrope pred sovjetskim imperikalizmom.

Upanja in razočaranja v Perziji

V potek dogodkov v Perziji so aktivno posegli tudi Američani. Ko je predsednik Truman videl, da so pogajanja med angleško in perzijsko vlado dokončno propadla in da je ta vlada zavrgla celo odgovor mednarodnega haškega razsodišča, ki je določilo, da Perzija ne sme enostransko odpovedati pogodbe sklenjene z Anglo-iransko družbo in te odpovedi izvajati, je sklenil, da poskusi zadnjo karto. Ponudil je, da pošlje v Teheran svojega posebnega odposlanca in zaupnega svetovaleca Harrimana z nalogo, da posreduje v sporu. Perzijski predsednik Mussadeg je ponudbo sprejel in tako je v ponedeljek prispel v Teheran Trumanov odposlanec Harriman. Toda pri tem je stopila na plan komunistična stranka Tudeh. Ta stranka je sicer prepovedana, ali vseeno živi in deluje podtalno ter rovari zoper vse, kar ni komunistično. Pristaši Tudeh so ob prihodu poslanika Harrimana vprizorili velike demonstracije po teheranskih ulicah z vpitjem: »Proč z Ameriko!« Proti demonstrantom je nastopila policija in nato še vojaštvo. Streljali so in bili so štirje mrtvi. Vlada je vsled tega proglasila v Teheranu obsedno stanje. Kakšne namene ima komunistična Tudeh, ni

Tudi šola v naših časih trpi pod temi razmerami. Za solidno umsko in moralno vzgojo današnje javno šolstvo stori premalo; premalo jasne so smernice, manjka trdne podlage. Nešteto reform smo doživeli v tem stoletju na šolskem polju, vendar se je le malo zboljšalo in veliko več pokvarilo.

Seveda je tudi jasno, da šola ne more vsega storiti. Prav veliko je odvisno od družine in pa od splošnega ambianta. Ta zadnji je v Trstu zelo kvaren. Našim slovenskim šolnikom moramo priznati, da se resno trudijo z mladino, a proti splošnim razmeram časa in kraja morejo do-

Trst v ospredju

Debata o tržaškem vprašanju, ki se je vršila pretekli teden v rimskem parlamentu je izvala odmeve ne samo v Italiji nego tudi v Jugoslaviji in številnih drugih državah. De Gasperi je izjavil, da je s Trstom povezana usoda vse države, je odgovoril sam Tito, ki je izjavil, da Jugoslavija ne bo nikomur odstopala svojih ozemelj. Nato so kakor odmevi sledila poročila iz Pariza, Londona in Washingtona, ki so sveto zatrjevala, da zapadni trije veliki ostanejo še nadalje zvesti izjavi iz meseca marca 1948, naj se Trst vrne Italiji, vendar tako, da se vsa zadeva uredi mirnim potom med Italijo in Jugoslavijo. Edina, ki je to pot molčala, je bila Rusija. Iz vsega povedanega se vidi, da je tržaško vprašanje tam, kjer je bilo. Verjetno ga tudi italijanska zahteva po reviziji mirovne pogodbe ne bo spremenila, ker pri tržaškem vprašanju ne gre samo za pravice Italije, temveč še v večji meri za pravice in zahteve Jugoslavije.

V zvezi s pisanjem italijanskih časopisov in v zvezi z debato v italijanskem parlamentu o Trstu, je prinesel »New York Times« z dne 13. t. m. poseben članek z naslovom »Hrup o Trstu«. Iz tega članka je razvidno, da je vzrok debati in pisanju ital. časopisov bila vrsta ten-

seči le omejene uspehe. Priskočiti jim moramo na pomoč vsi dobro misleči.

V zadnjem času se je ustanovila v Trstu zadruga, ki ima namen čimprej oživitvoriti zavod za naše dijake, da bi se v njem vzgajali po zdravih načelih krščanske vere. Imenoval bi se »Baragov dom« po enem največjih Slovencev, ki je v preteklem stoletju prižgal luč krščanske prosvete Indijancem v Severni Ameriki. Ime tega svetega škofa pomeni, da hoče biti zavod slovenski in krščanski. Zato bo ta ustanova svetla točka v zgodovini tržaških Slovencev. Vsi trdni Slovenci, ki žele, da bi se naša mladina vzgajala za visoke vzore, naj veliko dušno priskočijo na pomoč, da se bo mogel zavod čimprej odpreti.

denčnih in razburljivih člankov v milanskem dnevniku »Corriere della Sera«. Slednji je namreč trdil, da se je v zvezi s Trstom zavezniška politika spremenila in da je Trst v nevarnosti, da bo izgubljen. Politika ZDA se v zvezi s tem ni prav nič spremenila. ZVU pa že preje ni hotela sprejeti jurisdikcije rimskega kasacijskega sodišča, kajti ona je vedno stala na stališču, da ne more delovati, če je podrejena italijanski jurisdikciji. Italijanski iredentisti namenoma povzročajo ta hrup, da bi tako Trst dobili nazaj. De Gasperi in vsa njegova vlada so dobro poučeni, da se v Trstu ni ničesar takega zgodilo, kar bi moglo recimo - opravičiti take šovinistične podvige. Znano je, da je bila laška vlada o ameriškem stališču glede Trsta že pred časom uradno obveščena. Britanski zun. minister Herbert Morrison je isto stvar povedal De Gasperiju pred štirimi meseci in tudi Francija ni spremenila svoje politike. Z Italijo se o tem torej nihče ne krega, vendar imajo ZDA popolno pravico za pritožbo, če jih v laškem parlamentu obtožujejo, da počno stvari, ki jih v resnici niso storile, ali da jim pripisujejo namene, ki jih nikdar niso imele. Italijansko časopisje se strahovito razburja nad pisanjem »Timesa«. Angleški zun. minister Morrison pa je italijanskemu poslaniku odločno izjavil, da v nobenem primeru ne namerava odstopiti od stališča glede nepristojnosti kasacijskega sodišča nad tržaškim sodstvom in da hoče na tem trdnostno vztrajati kljub De Gasperijevi trmi.

Razgovori o premirju na Koreji

Potem ko so premagali začetne zapreke, so doposlanci obeh vojskujočih se strank začeli resne razgovore o sklenitvi premirja na Koreji. Ob začetku je bila resna ovira razgovorom prepoved korejskih oblasti, da razgovorom ne smejo prisostvovati časnikarji. Za en dan so vsled tega razgovore tudi prekinili. Ko so komunisti odgovorili povoljno na te in tudi druge zahteve generala Ridgweja, so se razgovori nadaljevali. Vendar ne napredujejo z ono hitric kot bi bilo želeli. Oboji odposlanci se zbirajo v mestu Kaesongu, ki je bilo proglašeno za nevtraln skupaj z vsem ozemljem naokrog do osem km na daleč. Na zavezniški strani vodita razgovore dva ameriška in en južnokorejski general; na komunistični pa sta dva kitajska in en severnokorejski general. Poleg teh je še precej drugih oseb, prevajalcev, tajnikov, časnikarjev in drugih, tako da šteje vsa-ko odposlanstvo okrog 150 oseb.

Baldovin nov belgijski kralj

Vsemu svetu so znani lanski dogodki v Belgiji v zvezi s povratkom kralja Leopolda po dolgoletnem izgnanstvu na prestol očetov. Znatni del Belgijcev ni hotel nič več slišati o Leopoldu kot svojemu kralju, češ da je v dobi narodnega trpljenja in svojega izgnanstva dobro živel, ne meneč se za narodovo usodo. Najhuje so mu zamerili, da se je kmalu po smrti priljubljene kraljice Astrid morganatično poročil s hčerko nekega belgijskega guvernerja — Lilijano Baela, po poroki imenovano princezino De Rethy. Takrat so nastale po vsej Belgiji hrupne manifestacije. Voditelj odpora proti Leopoldu je bil socialdemokratski leader Spaak. Njemu so se pridružili tudi belgijski liberalci. Le belgijska kat. stranka je stoodstotno podpirala kralja Leopolda. Ker je Belgija sestavljena iz dveh narodnosti, Flamcev in Valoncev, so Leopoldovi nasprotniki grozili, da bodo privedli do razbitja državne samostojnosti. Kljub doblieni relativni večini pri volitvah, se je kralj Leopold tedaj obvezal, da se odpove prestolu, v korist svojemu sinu Baldovinu, ki naj bi prevzel vladne posle ob svoji polnoletnosti. To zaradi miru in sprave med Belgiji.

Sedaj je mladi Baldovin postal polnoleten in kralj Leopold je izvršil to, kar je lansko leto obljubil narodu. V ponedeljek dne 16. t. m. se je pred obema zbornicama odpovedal prestolu s slovesno izjavo in s podpisom odpovedne listine. Med ceremonijo je po mikrofону govoril

Begunci v ZDA

Predsednik Truman je podpisal odlok o podaljšanju zakona o vseljevanju beguncev v Združene države za 6 mesecev, to je do 31. decembra 1951.

Kot je znano, je bil prvotni zakon o vseljevanju beguncev sprejet v letu 1948. Po tem zakonu bi do 30. junija 1950 Združene države sprejele 205 tisoč beguncev. Tega leta so zakon prvič podaljšali za eno leto, to je do 30. junija 1951, in povečali število beguncev na 341.000.

Drugo podaljšanje tega zakona je bilo sedaj potrebno zato, ker poteka uradni postopek za sprejem beguncev počasi in bi zaradi tega mnogo beguncev ne moglo priti v Združene države.

Med tem ko se vršijo razgovori v Kaesongu gredo boji naprej. Napadi in protinapadi se vrstijo na obeh straneh. Kdaj bo prišlo do premirja? Težko napovedovati, upajmo da kmalu.

Kriza italijanske vlade

Tiskovni urad predsedstva vlade sporoča, da je te dni De Gasperi sprejel ministra Pello, ki mu je takoj po povratku iz Pariza brzojavno sporočil svojo ostavko. De Gasperi je obžaloval objave v zvezi z zadnja razpravo v vodstvu demokristjanske parlamentarne skupine ter prosil Pello naj zaenkrat odloži svoj sklep. Pella je nato poročal De Gasperiju o sestanku sveta ministrov OECC v Parizu ter o svojih razgovorih z zunanjimi in finančnimi ministri glavnih držav Marshallova načrta.

zbornicama in narodu, ki je ob radijskih sprejemnikih poslušal poslovilne besede svojega kralja. Očividci pravijo, da so ljudje pred vladno palačo jokali in se z žalostjo v sreč poslavljali od svojega kralja. Socialističnega prvaka Spaaka je množica ob njegovem odhodu iz vladno palačo obsula s psokami in grožnjami, tako da ga je morala zaščititi državna policija. Istega dne se je z balkona vladne palače — skupno z novim kraljem Baldovinom — poklonil množici odhajajoči kralj Leopold. Množica ga je burno pozdravljala. Naslednjega dne je pred obema zbornicama prisegel na ustavo mladi Leopoldov sin Baldovin in tako postal pravno belgijski kralj.

Petletnica svetovne banke

Ob priliki pete obletnice Svetovne banke je njen predstavnik izjavil, da je banka, odkar so jo ustanovili, 22-tem od njenih 49 članic posodila vsega nad 1.113 milijonov dolarjev. Bančni govornik je pojasnil, da je 393.200.000 dolarjev od te skupne vsote služilo za postavljanje in pospeševanje industrije, 273.025.000 dolarjev za elektrifikacijo, 285 mil. 500 tisoč dolarjev za prevoz, 89 mil. dolarjev za kmetijstvo, 42.100.000 dolarjev za namakanje in rečno nadzorstvo in 30.800.000 za promet.

Govornik je nadalje dejal, da je banka v minulih petih letih posodila od ravnokar omenjene vsote: evropskim državam vsega 559.950.000 dolarjev, od teh 250 mil. dolarjev samo od vojne razoran Franciji, državam latinske Amerike skupno 267.957.000 dolarjev, od teh 105 mil. dolarjev samo Braziliji, Aziji in državam Srednjega Vzhoda 100 mil. dolarjev in afriškim državam vsega skupaj 57.500.000 dolarjev.

Angleško-egiptovski spor

Egiptovski zunanji minister je pred dnevi izjavil, da bo njegova država podvzela odločilne ukrepe glede anglo-egiptovske pogodbe še pred prvo polovico avgusta. Istočasno je egiptovski radio javil, da Egipt ne bo sodeloval z Anglijo v nobenem vojaškem vprašanju, če se britanske čete ne bodo hotele umakniti s področja Sueškega prekopa in če Velika Britanija ne bo pristala na združitev Egipta in Sudana pod krono kralja Faruka.

Vsled tega se je britanski poslanik Stevenson razgovarjal cele štiri ure z egiptovskim zun. ministrom in z ministrom za sudanske zadeve. Njima je obrazložil stališče svoje vlade v odgovor na zadnjo egiptovsko noto.

Analfabeti v svetu

Po podatkih organizacije Združ. narodov je nad polovico ljudi na svetu, ki ne znajo ne pisati ne čitati. Od celotnega prebivalstva zemlje 2 milijardi 378 milijonov je eno milijardo in 200 milijonov analfabetov. Človeku se zdi to v dvajsetem stoletju po Kr. neverjetno.

DESETA NED. PO BINKOŠTIIH

Iz svetega evangelija po Luku
(Lk 18, 9-14)

Tisti čas je povedal Jezus nekaterim, ki so zaupali sami vase, da so pravični, in so druge zaničevali, to priliki: Dva človeka sta šla v templj; eden farizej in drugi cestinar. Farizej se je ustopil in je sam pri sebi tako molil: »Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje: roparji, krivičniki, prešestniki, ali kakor ta cestinar; postim se dvakrat v tednu, desetino dajem od vsega, kar imam.« Cestinar pa je od daleč stal in še oči ni hotel povzdigniti proti nebu, ampak se je trkal na prsi in govoril: »Bog, bodi milostljiv meni grešniku!« Povem vam: ta je šel opravičen na svoj dom, oni pa ne; zakaj vsak, kdor se povišuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan.

Jezus v tem evangeliju svari pred napuhom! Tudi če je kdo res dober, naj se pred Bogom ne povišuje. Tako poviševanje pri dobrih delih naredi isto, kar črv, ki pokvari najlepše jabolko. Samohvala ni veliko vredna in je skoraj vedno zelo škodljiva.

Kdor je sam vase zaljubljen, vidi pri sebi samo dobro. Sam vse najbolje ve in naredi, drugi ne znajo nič in so nespametni. Sam je dober, vsi drugi so daleč za njim. — Farizej v templju je prav tako govoril. Pred Bogom našteva svoja dobra dela: »Postim se dvakrat v tednu, desetino dajem od vsega, kar imam.« Na videz je vse to prav lepo, saj je bil za Jude ukazano post samo dvakrat na leto in desetino so morali dajati samo od nekaterih pridelkov, ne pa od vsega. Dalje se farizej baha, da ni ropar, ne krivičnik, ne prešestnik! In poudari še: nisem tak kakor drugi. — Samo on je dober, vsi drugi so hudodelci.

Kako je varljiva taka samohvala! Vsem drugim je naprtil grehe, svo-

jih pa ne vidi: svoje ošabnosti, svoje ničredne molitve, svojega sumničanja in krive sodbe. Čebele nekaterih hrv in razločijo, tako ošabnež svojih grehov ne vidi.

Napuh je zelo nevaren tudi zato, ker vsa dobra dela pripisuje sam sebi in nič božji milosti. Dekle, ki ne zaide, pripisuje to samo svoji odločnosti; fant, ki ne popiva, svoji pameti; mati, ki lepo ravna družino, svoji skrbnosti. Bog pa nas opominja: »Kaj pa imaš dobrega, česar bi ne bil prejel?« Jezus zato obsoja farizejevo zahvalo, ker je v tej zahvali središče on sam, ne pa Bog! Prava bi bila njegova zahvala, če bi se zahvaljeval takole: »Bog, zahvalim te, da si mi pomagal s svojo milostjo, da nisem zašel.« Tedaj bi bil središče molitve Bog. Za vsako dobro delo je potrebna božja milost in naše sodelovanje. Človek, ki hvali samo sebe, je tat, ker Bogu čast krade.

Bodimo ponižni in dajmo vedno Bogu, kar je božjega; Bog sam bo pa poskrbel tudi za našo čast, kadar se bo to zdelo njemu primerno.

NEDELJSKA MOLITEV

O BOG, KI SVOJO VSEMOGOČNOST RAZODEVAŠ NAJBOLJ Z ODPUŠČANJEM IN USMILJENJEM: POMNOŽI NAD NAMI SVOJE USMILJENJE, DA BOMO HITELI ZA TVOJIMI OBLJUBAMI IN BOMO DELEŽNI NEBEŠKIH DOBROT.

Koledar za prihodnji teden

- 22. julija, NEDELJA. 10. pobinkoština; Marija Magdalena, spokornica.
- 23. PONEDELJEK. Apolinarij in Liborij, škofa.
- 24. TOREK. Kristina.
- 25. SREDA. Jakob (Rado), apostol.
- 26. ČETRTEK. Ana, mati Marije Device.
- 27. PETEK. Rudolf in tovariši, mučenci.
- 28. SOBOTA. Nazarij in tovariši muč.

Mednarodni kongres kat. kmečkih organizacij

Kot smo že poročali se je vršil v Rimu in 3. julija zaključil mednarodni kongres, ki se je pečal z »vprašanji kmečkega življenja«. Na kongresu so bili delegati katoliških kmečkih organizacij iz naslednjih držav: ZDA, Francija, Kanada, Italija, Švica, Belgija, Španija, Nizozemska, Nemčija, Brazilija, Luksemburg, Avstralija, Costarica, Irsko, Meksiko, Venezuela, Argentina in Indija. Nekatere delegacije so bile zelo številne, najštevilnejša seveda italijanska, ker je bil kongres doma: zastopana je bila vlada, obe veji parlamenta (zbornica in senat), mnogo je bilo kmečkih strokovnjakov in voditeljev kmečkih organizacij.

Delo se je vršilo v 10tih komisijah, ki so po temeljitim razpravljanju sprejele SKLEPE - RESOLUCIJE:

Osnovna misel vseh resolucij je, kako okrepiti in zaščititi kmečko družino, ki je osnovna celica reda v državi in nositelj moralne in s tem prave kulture.

V očigled mehanizaciji, ko stroj tudi v kmetijstvu vedno bolj nadomešča ročno delo, je pri kmečkih masah potrebno vedno poudarjati duhovno vrednost posameznega človeka, da se ne bi razvijalo mehanistično in materialistično mišljenje. — Mehanizacija pa mora imeti za končni socialni cilj, da gospodarsko okrepi kmečko družino in ji olajša delo. — Ker pa bo mehanično delo sprostil mnogo kmečkih delovnih sil, naj se ustvari drugod ugodni predpogoji za zasluzka in omogoči ter organizira preseljevanje in izseljevanje.

Poudarjena je pravica do zasebne lastnine, glede česar pa naj se napravi pravilnik, ki bo onemogočal tvorbo agrarnih monopolov, pač pa širil in krepil kmečke delovne družine.

Združništvo naj urejuje in dopolnjuje gospodarstvo kmečke družine. Osnovna misel združništva pa bodi vzajemna pomoč in solidarnost med vsemi združniki.

Glede sindakalnih organizacij je bila poudarjena potreba, da se pripadniki posameznih kmetijskih strok organizirajo v

posebne sindikate (vinorejci v vinarske, živinorejci v živinorejske, sadjarji v sadjarske, itd.), a doma mora vladati med takimi posameznimi sindakalnimi organizacijami zavedno in demokratično sodelovanje v korist kmečkega stanu in države.

Razpravljali so tudi o vprašanju preoblikovanosti v nekaterih državah. Tem odvisnim delovnim silam se mora nuditi prilika za zasluzka drugod, saj se tako dvigne proizvodnja in potrošnja, s tem pa ugled in gospodarsko blagostanje države gostiteljice.

Zastopniki posameznih držav so dali pregled njihovih katoliških kmečkih organizacij. Tako so imeli udeleženci priliko spoznati razmere v teh državah, primerjati jih z lastnimi in okoristiti se z izkušnjami.

GOVOR SV. OČETA

Kongres je bil zaključen z govorom sv. očeta. Govoril je v francoščini. Predočil je ves delovni postopek moderne dobe, seveda s posebnim ozirom na končni cilj človeka, ki je onstranski. Iz celotnega govora priobčujemo le par značilnejših odstavkov:

Kot vsi vemo, je marksizem zapadel babji veri v tehničnem in industrializaciji do skrajnih mej. »Kolektivizacija« kmečkega dela kot v kakšni tvornici. Odrgranje kmečkega življa od prirode in degradiranje kmečkega podedelja v rezervo delovne sile za industrijsko proizvodnjo: sem pripelje marksizem (komunizem). — Do istega pa pripelje tudi liberalno gospodarstvo finančnega kapitalizma: v lovu za dobičkom tišči na vse gospodarsko življenje prebivalstva in tudi kmečkega življa. Če vlada kapitalizem, je kmečko ljudstvo rezerva delovne sile za industrijo ali pa obsojeno na mizerijo.

Povsod lahko opazimo beg ljudstva z dežele v mesta. S tem se razkrajja ustroj celotne človeške družbe in posledice so nepregledne. Zapuščena ali ne z ljubeznijo obdelovana zemlja izgubi svojo rodovitnost

in prej ali slej nastanejo hude krize.

Hudo je, da je vse težko delo izgubilo vsako poduhovljenost in s tem vsak osebnostni in socialni smisel človeškega življenja; hudo je, da je delavec ponižan v navadni člen v verigi proizvodnje, hudo je, da tehnika dela uniči vso delavčevost osebnost in samostojnost.

Odpomoč vsemu temu je težko najti. Je pa res, da zdrava družinska kmečka posest nudi velik odpor vsemu temu. Kdor dela zemljo in je vsaki dan v stiku z naravo, kot jo je Bog ustvaril in jo obvlada, ta ve iz vsakodnevnih izkušenj, da je človeško življenje v rokah Stvarnika. Zato pa ni nobeno drugo delo ali združenie tako sposobno tvoriti družino kot duhovno, gospodarsko in pravno enoto. Kljub težkemu delu se kmečki človek smatra še vedno za gospodarja v svojem malem svetu s svojo delavnostjo in skupnostjo svoje družine, sosedov in v okviru združnih organizacij, če so res zgrajene — ne samo formalno — na sodelovanju in odgovornosti vseh članov.

Moderna socialna zakonodaja bi morala nuditi vse svoje ugodnosti tudi kmečkemu življenju. Predvsem je potrebna tu vzgoja in strokovna izobrazba, odgovarjajoča kmečkomu stanu. — Seveda, nikdar pa ne bomo prenehali zahtevati, da se nudi katoliškemu prebivalstvu res katoliška izobrazba.

Ko je sv. oče omenil še koristne mednarodne organizacije za dvig kmečkega gospodarstva je prosil božjo Previdnost blagoslova za prevažno delo in stremljenje ter podelil navzočim svoj apostolski blagoslov.

Občinske volitve in vera

V Boloniji, kjer so letos pri volitvah zopet zmagali komunisti, je občina za svoj račun, organizirala počitniške kolonije za otroke delavcev in uradnikov. Pri vpisovanju otrok za kolonije so tudi drugače verni starši iz velike skrbi za zdravje svojih otrok, iz boječnosti in po prebrisanih občinskih uradnikov, skoraj nehote in nevede podpisali tiskovino, kjer je bilo zapisano — da starši ne želijo, da bi njihov otrok za časa kolonije obiskoval verske vaje (sv. mašo itd.). Starši, ali ni to zločin nad dušo otrokovo? Ko bolonjski kardinal zaradi tega opominja starše pravi dobesedno: »Nikoli bi ne bil pričakoval, da bom moral ob koncu svojega dolgega škofovanja opozarjati očete in matere — kar mi je zelo hudo — naj čuvajo vero svojih nedolžnih otrok.« — Starši, pazite na svoje ljubljence! Pazite, vedno in povsod, dokler je še čas!

DROBNE NOVICE

ŠTEVILO UČENCEV

V šolskem letu 1950-51 je bilo v goriški provinci vseh učencev v ljudskih in srednjih šolah 18.240.

OBISK RIMA V SV. LETU 1951

Udruženje za turizem je izdalo natančne podatke o obisku mesta Rim v letu 1950. Večno mesto je obiskalo 1. 1950 — šest milijonov 630.281 oseb in sicer tri milijone in 391.327 iz drugih držav in tri milijone 238.954 iz Italije. Če upoštevamo današnji svetovni položaj, moramo priznati, da je ta številka ogromna in presega vsako pričakovanje.

ZA KINO izdajo Italijani letno 51 milijard. Torej več kot za oborožitev po atlantski pogodbi.

BERLIN-MONAKOVO. V ruskem delu Berlina je utonilo 25 otrok v reki Spree. Eksploziral je stroj ladje, v katerem so se vozili. — Pri Monakovem je vlak zadela ob koriero polno potnikov. 15 kandidatov Družbe Jezusove je mrtvih — več ranjenih.

TRAKTOR SV. OČETU je darovalo Ameriško kat. kmetijsko udruženje. Uporabljali ga bodo na posestvu v Castelgandolfo. Traktor »Jurgesone« je novejša vrsta.

LADJE NA REAKCIJSKI POGON

Na mednarodni konferenci strokovnjakov za ladjedelništvo, ki je bila pred dnevi v Veliki Britaniji, so se udeleženci seznanili z važnimi poskusi o pogonu ladij z reaktorsko silo, ki so jih naredili na reki Clyde. Za poskuse so uporabili star parnik na kolesa, na katerem so namestili reaktorske motorje.

Iz življenja Cerkve

Zborovanje avstrijskih veroučiteljev

Ob navzočnosti dunajskega nadškofa kardinala Innitzerja so zaključili na Dunaju začetkom julija »kongres krščanskega nauka«, ki se ga je udeležilo okoli 700 duhovniških in laičkih veroučiteljev.

Resolucija, ki na kratko povzema sklepe in želje tega zborovanja, poudarja med drugim tudi to, da mora postati krščanski nauk temelj mladinske vzgoje in da je zato potrebno, da dosežejo veroučitelji na svojem polju še večjo didaktično izkušnjo. V resoluciji je izražena tudi želja, da bi se število tedenskih ur krščanskega nauka še povečalo.

Lep razvoj katoličanov v Ontariu

Pred sto leti je bilo v Ontariu (Kanada) le nekaj tisoč francoskih katoličanov, zdaj pa je doseglo njih število 400.000 duš. Ta katoliška manjšina je smoterno organizirana v verskem, šolskem in gospodarskem pogledu. Glavno središče njihovega delovanja je mesto Ottawa. Katoliške šole štejejo v tej pokrajini 1.600 razredov, ki jih obiskuje 50.000 šolskih otrok oziroma dijakov obojega spola.

Mehikanski katoličani zahtevajo svobodno šolo

Mehikanski katoličani, ki tvorijo 97 odstotkov prebivalstva, so pričeli nov boj za odpravo državnega šolskega monopola in za uzakonitev popolne svobode glede zasebnih, to je katoliških šol. »Narodna zveza staršev« in odbor za obrambo družinskih in šolskih pravic sta poslala predsedniku republike Miguelu Alemanu, ki je katoličanom zelo naklonjen, temu primerno pismo. Istočasno je 22 dnevnikov in 67 drugih časopisov kakor tudi 145 radijskih postaj naslovilo na člane vlade spomenico, ki poudarja, da imajo starši pravico vzgajati svoje otroke po svojih željah ne samo po naravni postavi, ampak tudi na podlagi obveznosti, ki jih je sprejela Mehika kot članica Združenih narodov.

Mehikanski katoličani hočejo z eno besedo odpravo oziroma spremembo 3. člena ustave, ki se ne ujema s popolno svobodo šolskega pouka.

O mehikanskih verskih in cerkvenih razmerah bomo priobčili v kratkem bolj natančen in obširen članek.

Film o Fatimi

Španska kat. filmska družba ASPA je pričela z izdelovanjem filma z naslovom »Fatimska Mati božja«. Vlogo Lucije bo igrala Ines Orsini, deklica 15 let, ki je igrala glavno vlogo v filmu »Nebo nad močvirjem«, ki obravnava mučeniško smrt sv. Marije Goretti. Pred svojim odhodom v Fatimo je bila Ines Orsini sprejeta od sv. očeta v avdienci. — Vlogo Hijacinte je prevzela portugalska deklica Marija Dulce. Režijo filma vodi Rafil Gil.

Japonski lajki se učijo bogoslovja

V drugi tečaj bogoslovja, ki so ga organizirali očetje jezuiti univerze Sophia, se je vpisalo 361 katoliških laikov. Na tečaju, ki bo trajal dve leti, bodo predavanja o apologetiki, o dogmatičnem in moralnem bogoslovju, o razlagi sv. pisma in o cerkveni zgodovini.

Prvi tečaj bogoslovja, ki je pričel pred dvema letoma, je obiskovalo 200 slušateljev.

Prof. dr. Ivan Tul - zlatomašnik

Dne 22. t. m. bo obhajal v svoji tihi celici v bolnici usmiljenih bratov, ulica Armando Diaz, priklenjen na bolniško posteljo, svoj zlatomašniški jubilej naš netrudni tih delavec v vinogradu Gospodovem, preč. g. dr. Ivan Tul.

Velikega ljubljence ponižnosti, je božja Previdnost odtegnila svetnemu šumu, da v sveti zbranosti preživi svoj veliki dan in daruje Bogu svoje bolečine v zahvalni dar za sladkosti in bridkosti svoje življenjske naloge, katero je vršil s tiho vztrajnostjo in velikodušnostjo.

Ker so te vrstice glas iz ljudstva, ne bodo slavile njegovega proforskega udejstvovanja. Bogu bodo zapele skromni hvalešpeski za vso zlato setev, ki jo je nagradil v svojih molitvenih, šmaricah, brošuricah in pesmih. Tržaška Marijina družba, kateri je bil, v takratnem za dekleta jako nevarnem Trstu, čuječ voditelj, ima prav gotovo še sedaj v svojih arhivih lične razglednice, kjer so bili vsi važnejši dogodki iz dekliškega življenja v vezani besedi tako podani, da jih je lahko bralnik deklet za življenjski kažipot. V maju so odmevale z naših prižnic njegove

ljev; od teh je 72 napravilo izpit ter prejelo diplomu iz rok tokijskega nadškofa.

Zborovanje katoliških japonskih zdravnikov

Udruženje kat. japonskih zdravnikov je imelo nedavno tega na kat. vseučilišču v Tokiu svoje prvo letno zborovanje, katerega se je udeležilo 130 delegatov, ki so zastopali več kot 400 katoliških japonskih zdravnikov. Zborovanju je predsedoval apostolski delegat msgr. Von Fuerstenberg. Na zborovanju so obravnavali zdravniški razna stanovska vprašanja v luči krščanskih resnic ter so ob koncu zborovanja podali sledečo izjavo:

»Mi kat. zdravniki smo trdno prepričani, da je človek iz umrljivega telesa in iz neumrljive duše; zato se zavezuje, da bomo ravnali z bolniki na podlagi tega prepričanja.

»Zavedajoč se svoje težke odgovornosti glede človeškega življenja, se bomo žrtvovali popolnoma in v duhu krščanske ljubezni za telesno in dušno zdravje naših soživiljanov.

»Istočasno zavračamo vsak poiskus, ki bi iz materialnih in koristolovnih vidikov kršil temeljne človeške pravice, ali ki bi kršil moralna načela ter ravnal s človeškim življenjem na način, ki nasprotuje naravni postavi.«

Zlata svetinja — sv. očetu

Brazilska akademija za slovnost je sklenila že lani, izročiti sv. očetu zlato svetinjo v priznanje njegovih visokih zaslug in njegovega popolnega poznanja in rabe portugalskega jezika. To zlato svetinjo je izročil pred kratkim sv. očetu akademik dr. Karel Magalhães v spremstvu brazilskega odposlanca pri sv. stolici. Obenem so izročili sv. očetu umetniško okrašeno pergamentno s plemenitimi naslovnimi besedami na sv. očeta, ki je — kakor pravi spomenica — prvi izmed papežev, ki pozna popolnoma portugalski jezik in ki se ga poslužuje v govoru in pismu.

V spomenici izražajo brazilski akademiki s predsednikom republike na čelu globoko hvalečnost, s katero sv. oče brani in razširja življenjska načela krščanske civilizacije s tem, da se upira materialističnemu barbarstvu ter da postavlja temelje za končno zmago, ki bo venčala njegove velikodušne napore kakor tudi napore vseh tistih, ki mu pogumno sledijo v boju resnice zoper zmoto, svobode zoper tiranijo, ljubezni zoper sovraštvo.

Krščanska smrt junaškega zdravnika

Dr. Napoleon R. Laureano, ki si je pri iskanju sredstev zoper raka sam nakopal to grozno bolezen in ki je še zadnje dneve svojega življenja posvetil temu vzvišenemu delu, je pred kratkim umrl na posledicah te bolezni. Vsem bolnikom, ki so žrtve iste bolezni, je zapustil sledečo poslanico:

»Sledite Jezusu Kristusu, ki je naša edina rešitev, kajti on je, ki nam daje duhovne moči in miru, ko sredstva medicine popolnoma odpovejo. Ko pride trenutek, ne obupajte, kajti Bog vam bo stal v svoji neizmerni dobroti ob strani. Ko bi ne bil imel vere, bi bil obupal; toda ker sem katoličan, se mi zdi vse naravno in po božjih načrtih. Bodite vedno bolj trdni v veri in ohranite se v božji bližini!«

Dr. Laureano se je pripravljval na smrt tudi s tem, da je molil vsak dan sv. križev pot.

»Šmarnice«, v novembru nas je tolažila Kraljica vernih duš in še na bolniško posteljo nam je priromal molitvenik: Zdravje bolnikov. Njegovo neutrudno pero je poseglo tudi v duhovne vaje in darovalo Slovence »šmarnice« Kraljica duhovnih vaj.

Za vernike, ki niso mogli zaradi zaposlenosti opraviti sv. spovedi v jutranjih urah je bil vsako nedeljo popoldan na razpolago, za okolice pa vsaki četrtek v cerkvi sv. Ignacija.

Skozi 17 let je v bolnici dvakrat na dan obiskoval vse bolnike in ob določenih dneh vse spovedal in vse obhajal v ranih jutranjih urah.

Sedaj nadaljuje svoje apostolsko delo s trpljenjem. Iz njegove pesniške duše ostaja kot geslo dve besedi: »rožmarin in cipresa: rožmarin — dragocennost vdanega trpljenja — cipresa v nebo kipeče hrepenenje.

Mi vsi pa, ki smo bili na kateri koli način deležni njegove luči in toplote se bomo dan popreje, to je 21. julija, zbrali ob 6. uri pri sv. Ivanu in bomo s skupno sv. mašo in skupnim sv. obhajilom poslali preblagemu zlatomašniku najlepšo čestitko, primerno njegovi skromni — ponižni duši.

Pred socialno obnovo je potrebna obnova krščanskega duha

»Dokler bo trajalo razdejanje duš je zastoj vsak trud, da bi se družba preuredila.«

(Pij XI. Quadragesimo anno 137).

Živimo na prelomnici dveh dob. Stara doba se poslavlja, nova doba prihaja. Ali bo nova doba lepša, svetlejša, pravičnejša ko prejšnja? Vsi srčno želimo, da bi bila lepša, zgrajena na pravičnosti in krščanski ljubezni. Če se to ne bo zgodilo, nas čaka na zemlji temno, težko življenje.

Vsako dobo oblikujejo ljudje; živalstvo, rastlinstvo, rudništvo ostajajo v vsaki dobi enaka. Je le človek, ki daje dobi svoj pečat. Dobri in plemeniti ljudje ustvarjajo lepo, srečno dobo, slabi in posuroveli ljudje pa pripravljajo temno, nesrečno dobo. Zato morajo vladani in vladajoči postati dobri in plemeniti, če hočemo lepšo in pravičnejšo dobo.

ZAČNI PRI SEBI!

Lotiti se moramo poboljševati najprej pri sebi. Vzgojiti moramo sebe v globokovernega, socialno čutečega, pravičnega kristjana. Zlasti se moramo truditi, da si pridobimo duha krščanske ljubezni. Kako?

Preden začne moder zdravnik bolnika zdraviti, ga natančno preišče: kakšno bolezen ima, kaj je vzrok te bolezni, obenem pa že premišljuje, kako ga bo zdravil. Tej zdravniški preiskavi pravimo s tujo besedo: diagnoza. Če hočemo sami postati boljši ljudje, moramo tudi mi napraviti diagnozo svojega notranjega življenja. Ugotoviti moramo vse boleznosti, slabosti in napake naše notranjosti. Predvsem je važno, da odkrijemo in najdemo svojo glavno napako, tisto slabost, tisto nevarno lastnost, iz katere izvirajo vse druge naše napake, tisti greh, ki se kakor veriga vleče za nami od spovedi do spovedi, se ga največkrat spovedujemo in zaradi katerega nas ljudje največkrat opominjajo. Morda je ta napaka, sebičnost, nevoščljivost, jeza, napuh, trdosrčnost, brezobzirnost, nečistost, nezvestoba... Poiščimo jo! V vrtincu svetnega življenja je to pač težje, a sv. Cerkev nas leto za leto vabi k duhovnim vajam, misijonom, kjer človek nemočno pogleda globlje v svojo dušo. Ubogajmo Cerkev!

Ko smo našli to svojo glavno napako, ji moramo napovedati neizprosno boj, dokler je popolnoma ne premagamo. Le tako bomo napredovali v duhovnem življenju. Naša notranjost je podobna zmaju, ki ima več glav. Ena je najvažnejša. Če hočes pokončati zmaja, mu moraš odsekati najvažnejšo glavo. Kadar bomo premagali in odstranili svojo glavno napako, se bomo mogli uspešno in z lahkoto boriti tudi proti drugim napakam.

Za boj proti glavni napaki pa potrebujemo odločne volje, moči in srčnosti, posebno pa božje pomoči. Vse to pa si zagotovimo z molitvijo in pogostim prejetjem sv. zakramentov.

V dobi, ki jo končujemo, so te čisto priproste resnice prišle v popolno pozabo. Zato se je njena tema čimdalje bolj zgoščevala in je iz zagnjenega neba začela nevihta revolucije. Brez krščanskih načel v javnem in zasebnem življenju je doba sreče nemogoča. — Najbolj gorje pa onim narodom, ki so si v svoji zaslepljenosti izbrali za vladarje ljudi brez vere in vesti. Dokazov za to menda ni treba navajati.

Toda z odstranitvijo glavne napake ni še končano vse delo v našem duhovnem življenju. Dušo moramo okrasiti tudi s cvetjem čednosti. — Vrt še ni obdelan, ko odstraniš z njega plevel. Treba ga je prerigolati, prst pognojiti in zrahljati, potem napraviti gredice in jih zasaditi s cvetjem in zelenjavo. Na to najvažnejše delo duhovnega življenja, na pridobitev in vzgojo čednosti, kaj radi pozabljam.

Prvo mesto v našem duhovnem življenju morajo imeti tri božje čednosti: vera, upanje in ljubezen. Potem pridejo na vrsto glavne kreposti: modrost, pravičnost, srčnost in zmernost. Privzgojiti si je treba pa še zlasti v teh časih globoko socialni čut, ki mu dajeta trdno podlago krščanska pravičnost in ljubezen.

Kaj naj berem?

Moderni človek, ki boleha na naglici in nepočakanosti, se z grozo ogiblje klenih znanstvenih del, resnih knjig, načelnih razprav. Da pa vsaj deloma zadovolji naravnemu teženju po spoznanju perečih problemov, se kaj rad poslužuje, po ameriškem zgledu, raznih revij in publikacij, nekakih zbornikov (digest, selezione), ki prinašajo izbor različnih razprav in izvlečkov iz drugih knjig, da bi s temi zgoščenimi izvesti nudile človeku vsaj približni odgovor na vprašanja, ki mu čijo naše sodobnike.

Slovenci v zamejstvu imamo sicer nekaj dobrih revij, n. pr. Duhovno življenje v Buenos Airesu, Ave Marija v Lemontu, Nova doba v Španiji, toda takih zbornikov nimamo. Zato pa segajo številni naši ljudje, zlasti v Gorici in Trstu, po različnih italijanskih publikacijah. Da pa ne bodo naši ljudje segali po zbornikih, ki so strup za vero in mravnost, želimo tu podati kratek pregled italijanskih zbornikov, imenovanih »selezione«, s primerno sodbo njihove moralne kakovosti.

Za vse je priporočljiv katoliški zbornik »Sintesi« (dal Catholic Digest), ki prinaša obilico najbolj zanimivih problemov iz katoliškega sveta.

Brez nevarnosti za vero in mravnost lahko vsi čitajo naslednje publikacije: »Selezione dal Reader's Digest«; »Selezione scientifica«; »Costellazione«.

Resnejše osebe lahko čitajo, ven-

NADALJUJ PRI SVOJI OKOLICI!

Ko smo vzgojili sebe v dobre ljudi, se moramo ozreti na svojo okolico, kakor so to delali prvi kristjani. Družbo moramo poboljšati, za dobro pridobiti in vzgojiti. Pridobivanje in vzgajanje naše okolice za dobro pa imenujemo »apostolat«. To je najodličnejše, najzaslužnejše in najbolj častno delo. Kdor rešuje in zdravi duhovne rane, izvršuje Kristusovo delo. Kdor duhovno zastruplja, ubija in mori, zapeljuje in pohujšuje, opravlja satansko delo. Vsak katoličan mora danes s Kristusom zbirati, reševati duše satanove sužnosti in graditi v njih božje kraljestvo. Tako so delali od apostolov podučeni prvi kristjani, več s svojim zgledom kakor s prepričevalno besedo.

Današnji svet je sit lepo zvenečih besed. Ljudje hočejo dejanj in živih zgledov, ki jih lahko daje vsak s Kristusovim duhom prepojen kristjan. Ako res hočemo pripomoči, da bo nova doba boljša od sedanje, se moramo truditi, da bo vsa naša okolica postala krščanska. Z vso dušo, z vsem srcem se moramo boriti za zmago resnice in pravice, predvsem pa se moramo odlikovati v krščanski ljubezni, ki je kraljica vseh kreposti in vez popolnosti.

Le srea, polna globoke krščanske ljubezni, morejo uspešno delati za preroditev človeške družbe v duhu Kristusovem. — Zato: poboljšaj se sam in postani apostol za vso tvojo okolico! Tako boš postal tudi ti graditelj lepše in srečnejše dobe.

Mgr.

darle s kakšnim pridržkom, naslednje publikacije: »Raccolta (del Magazine Digest)«; »Eco del mondo«.

Vsakomur je treba odločno odsvetovati zbornike: »Selezione medica«; »Selezione sessuale«; »Vivere«; »Scienza e sessualità«, in nihče bi ne smel vzeti v roke »Criminologia e sessuologia«.

Izražena sodba o moralni kvalifikaciji navedenih publikacij ni seveda dokončna in nespremenljiva, lahko pa velja kot splošno vodilo. Odločilni sodnik je predvsem vest, tudi pri čitanju. Komaj te vest opozori, da neki spis ni v redu, ga moraš odložiti in tudi uničiti.

Starši, zlasti matere, so v vesti dolžni nadzorovati, kaj čitajo njihovi otroci, ako nočejo, da jih pohujšljive publikacije popolnoma ne skvarijo in zavedejo v brezno nevere in nemoralne.

Opozorilo beguncem!

Begunci, ki so prišli v Italijo med majem 1945 in julijem 1947 in bi se želeli izseliti v Združene države Amerike, naj se takoj oglašijo na Centru NCWC. Riva Piazzutta 18 - Gorica.

Konec meseca je določen kot zadnji dan za predložitev prošnje uradu NCWC v Bagnoliu.

dva mlada stražnika — birača stara 25 do 30 let — Federzoli Janez Krstnik, Donati Jakob, za njimi pa druga dva — Brglez Tone in Čibež Peter enake starosti. Vsi so imeli na svojih konjih privezano ustrezno divjačino — zajce, srne, celo risa in volka ter ruševce in kotorne. Trije veliki jazbečarji in dva hrta so se pred njimi podili po slabi poti, med njivami in senožetmi.

Poleg poti pred Grgarjem so konji obstali in se napili v konjitu, v katero je tekla hladna studenčnica. Tudi psi so z užitkom lokali hladno vodo.

Tedaj je prišla Urška s škafofom po studenčnico, lepo pozdravila visoke gospode in čakala, da so s konji in psi oddirjali proti Prevali. Biriči so zvedavo gledali nedoraslo, lepo grgarsko deklico, ki se zanje ni menila; natočila je vodo in jo odnesla na glavi domov k ognjišču, da mati skuha skromno večerjo — ječmenov močnik.

Zvečerilo se je. Žuželke so uglašale svoje večne gosli, da uspravajo cvetlice na polju, vrtovih, osredkih in senožetih. Z lahtnim, nežnim sojem je mesec pozdravljaj hribe, gore, planine in ravnine.

Vinko Vodopivec zlatomašnik

V nedeljo 15. t. m. je praznoval svoj zlatomašniški jubilej v svojem priljubljenem Kronberku skladatelj g. Vinko Vodopivec. G. jubilarnt župnikuje že dolgo vrsto let v Kronberku in je še vedno čil in zdrav. Le včasih se potoži čez svoje noge, ki ga zelo ovirajo pri izvrševanju dušnopastirske dolžnosti. Je pa drugače še vedno vedrega duha in dovteten za razne dovtype. O njegovih delih nima smisla pisati zaradi jubilarntove popularnosti širrom cele Slovenije in pa izven njenih meja. Saj so mnoge izmed njegovih skladb že kar ponarodele in postale takorekoč obče narodna last. O njegovem delovanju

so pa že na dolgo in široko pisale vse slovenske kulturne revije, ki so izšle v dobi njegovega dolgega udejstvovanja. Kljub letom pa še ne miruje! Njegova skladateljska žilca mu ni odpovedala in še vedno kaj novega da na svetlo. Č. g. zlatomašniku pa naš list izreka iskrene čestitke k jubileju z željo, da bi še veliko let deloval na dušnopastirskem polju in še veliko lepega in koristnega napravil na polju umetnosti in veselje in korist našega milega slovenskega naroda, ki ga on tako iskreno ljubi in v čigar dobrobit tako plodovito deluje. Še na mnoga leta g. Vinko!

ŠEST LET V BUNKERJU

Pred dnevi je ves svetovni tisk pisal o tem dogodku.

Neki nemški vojak, ki je bil takorekoč živ zakopan v podzemlju bunkerja za spravo živil, je preživel to grozo in se zdaj nahaja v neki poljski bolnišnici.

Kakor poročajo, se je mož pojavil iz svoje podzemeljske ječe, ki se nahaja dvajset milj od mesta Gdynije, z brado, ki mu je segala do kolen in z lasmi, ki so mu viseli do gležnjev. Od dolgega življenja v temi je mož oslepel. Poljski delavci so se prestrašeni razbežali, ko se je ta grozna prikazen pojavila izpod zemlje.

Za njim se je opotekel na dan drugi mož, ki pa se je nenadoma zgrudil od srčne kapi zadet mrtev na zemljo v trenutku, ko je stopil pod milo nebo.

Kako sta se moža končno rešila iz bunkerja, niso pojasnile oblasti, ki imajo to zadevo v rokah. Vse, kar se je moglo zvedeti o preživelcu, je, da je Berlinčan in da je star 32 let.

Ljudje, ki jim je ta slučaj znan, pripovedujejo: Nemec, ki je zdaj v bolnišnici v Gdansk, kjer mu zdravijo slepoto, je ostal edini pri življenju od šestih vojakov, ki so bili ujeti v bunkerju kakor v pasti.

Dogodek v Slovenskih goricah na Štajerskem

Po Slovenskih goricah so se na mnogih krajih pripravljali na sveto birmo, ki bi jo imel deliti v mesecu maju in juniju mariborski škof dr. Maksimilijan Drževnik. Ob koncu maja je bila birmna pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Po celi fari je bilo veliko pripravljanja, vse v slavalokih, v cvetju in zelenju. Vsi farani, razen par partijcev so se zbrali k slovesnemu sprejemu škofa; tako slovesnega sprejema sploh ne pomnijo. Jasno, da so partijci in verske izdajice imeli tam poleg tudi svoje ogleduhe, kateri niso mogli kar mirno požreti, kako so vaška dekleta opletla fantom konje, na katerih so fantje s cerkvenimi zastavami jahali škofu naproti. In posledica: takoj po birmi so škofa aretirali in ga za dva dni zaprli. Potem so ga izpustili in mu sploh prepovedali iti birmovat na deželo. Posamezni župniki so delali prošnje, a je bilo vse odbito. Škofu so dovolili birmovanje samo v mariborski stolnici, toda brez slehernega stika z ljudstvom.

Iz cerkvenega zvonika se je oglasil zvon in zapel z milim glasom Mariji v čast. Pobožni Grgarci so se prekrizali in sklenili roke v molitev angelovega češčenja.

Iz daljine na severu so rasli megleni valčki proti nebu. Trnovski gozd se je širil nad vasjo v globokem tihem molku v nedogled.

4. NOČNI GOST

Matí Tinica in hčerka Urška sta povečerjali skromni ječmenov močnik, pomili posodo, prižgali oljenico na mizi v sobici — spalnici — poklekili pred staro, častitljivo, na steklo slikano podobo sv. Družine in molili žalostni rožni venec in Materi božji na čast še venec sedmerih žalosti. Nato sta še zapeli staro nabožno pesem:

Marija je zgodaj vstala,
tja k modremu morju se podala.
Tam se milo je jokala,
krave solze pretakala.
Na patu jo sreča bela gospa:
»Kaj je tebi, Marija moja,
ker se tako milo jočeš,
krave solze točiš.«

»Judje so Jezusa ujeli,
prav trdo ga zvezali
in ne vem kam peljali.«

»Jutri zgodaj vstanemo,
tja v belo cerkev pojdemo.«

Tam rožni venec bomo molili.
Sv. Peter bo k maši zvonil,
Sv. Janez bo k maši služil,
usmiljeni Jezus sam sveto mašo bral.
Sv. Peter zapraša Jezusa:
»Ali bi rad videl mater svojo?«
»Jaz bi videl jo rad, a ne zrem za njo.«
»Poglej čez svojo ramo desno,
pa zagledaš mater svojo.«
»Mati, kaj boste pa dali za lon?«
»Obe pojdeva skupaj pred nebeški tron.«

Spomnili sta se še vernih duš v vica in zmolili lepo molitev: »Pojmo spat, svete križe prejemati! Kdor je z Bogom, Bog je z njim in Matere božje Sin. Pojdimo na gorice in vodice gledat, kaj Marija dela. Verne dušice napaja in jih v svetl raj sprevaža. Da bi tudi naše prišle k vašim! Amen.«

Molitvi sta dodali deset zdravramarij za drage rajne — deda, babico in očeta Mar-

Spisal dr. IVAN ČESNIK

Snefogorska pesem

P o v e s t

3. PASTIRICA URŠKA

Ferligojeva, po domače Piskova rodbina je bila v Grgarju zelo čislana. Bila je revna in ponižna, a pobožna in polna prave in goreče ljubezni do Boga in bližnjega. V skromni, iz kamna zidani enonadstropni hišici s slannato streho, h kateri se je pritiskal hlev za živino in drobnico — dve kravici, volička in 5 ovac — s senikom nad njim in listnikom za njim so dobivali pribežališče berači in siromaki. Mnogo so pod njenim krovom molili, mnogo lepili, starih nabožnih narodnih pesmi peli v zimskih večerih ob kolovratih, ob nedeljah in praznikih pa po popoldanskih cerkvenih pobožnostih. Obdana je bila kakor večina vse primorske hiše z zidanim borjačem. Ob najhjnem vrtičku, v katerem so dehtele cvetlice — rože, roženkraut, rožmarin in nageljčki — in je uspevala salata, je rastle

gosto leskovo in gabrovo grmovje, dva oreha in nekaj češenj, jablan in sliv. Za vrtičkom se je dvigala dokaj visoka hruska, ki je rodila vsako leto tečne in sočne maslenke.

Sonce je posijalo na ljubko in ohlajeno naravo, napolnjeno s prijetnim hladnim zrakom. Njegovi zadnji večerni žarki so zlatili vrhove gora. Večerna zarja je oznanjala lepo soboto.

Sem od Čepovana je prihajala proti Grgarju tropa loveev. Med njimi je bil deželni glavar Gabrijel plem. Salamenka, grof Ortenburški, vitek in dolg gospod prt 50 letih. Nosil je pristrizeno črno brado in močne enake brke. Spremljali so ga še štirje plemiči — priletni grof Rudolf Coronini iz Kromberka, mladi baron Anton plem. Rabatta in grofa Albert Thurn in Viljem Strassoldo, vsi iz Gorice. Prvi je imel graščino in posestva tudi v Prvačini, drugi v Renčah, tretji pa v Sv. Križu pri Ajdovščini. Spremljal jih je do Prevala cesarski gozdar Primož Ferjančič iz Krnice, mož z gosto, kosmato dolgo brado in drobnimi pretkanimi očmi. Bil je na skrivaj protestant. Plemiči so jezdili na brhkih konjih. Pred njimi sta jahala

Z G O R I Š K E G A

Novomašniško slavlje na Subidi

Romarska cerkev sv. križa na Subidi, ki čepi na prelazu Krminske gore, je bila v nedeljo 15. t. m. priča izredne slovesnosti. Novomašnik g. Oskar Simčič, rojak iz Medane v Brdih, je v njej pel svojo novo mašo v pričujočnosti sobratov ter številnih vernikov, ki so napolnili cerkev in ves griček okrog nje.

Ob strani g. novomašnika sta stala č. g. županič, novomašnik iz Sv. Ivana v Trstu, ter č. g. Anton Prinčič, rojak iz Kozane. Duhovnik asistent pa je bil msgr. Magrini, dekan in nadžupnik v Krmini, ki je že več let z res očetovsko naklonjenostjo dvigal g. novomašnika ter ob priliki nove maše izrecno želel, naj se vsa slovesnost vrši v duhu briških navad in običajev.

In tako so naši Briči res dostojno počastili svojega novomašnika. Fantje in dekleta iz Plešivega so lepo ozaljšali cerkev ter postavili umetniški slavalok. Medanjski rojak preč. g. prof. Mirko Filej je s

srečno roko zлил v enoten pevski zbor pevske moči iz Plešivega, Gorice in Mavhinj, tako da je cerkev ter njena okolica, ki je bila povezana z zvočniki, odmevala od sijajno izvedenega petja, kot ga nismo že dolgo slišali. Šolski otroci, pod vodstvom učitelja g. Toroša, so se tudi lepo odrezali. Pa ne samo verniki iz Plešivega in Krminske gore, temveč tudi oni iz Krmina, slovenske in italijanske narodnosti, so kar tekmovali, kako bi lepše počastili novomašnika.

Novomašniku je govoril knezonadškofijski kancler g. dr. Rudi Klinec. Govoril je predvsem o vzvišenosti duhovniškega poklica.

S to prelepo slovesnostjo se je naše ljudstvo poslovilo od novih maš. Saj bo sedaj preteklo najbrže eno desetletje, ali malo manj, da ne bomo imeli novomašnika, razen če ne bo ljubi Bog vzbudil izrednih poklicev.

Milostno svetišče, višarski mir in gorska lepota so prav gotovo najbolje nadomestili ljubantun njegovo rojstno Cerkljo.

Vsem jubilantom, posebno pa našemu č. g. Ivanu kličemo vsi še na mnoga leta!

Na Sv. Višarjah je redna sv. maša ob delavnikih ob 8h, ob nedeljah pa prva ob 7h, druga pa ob 10h.

Devica Marija v Dolu

Kakor je bilo napovedano, so za preteklo nedeljo naša dekleta pripravila pravo dekliško akademijo, ki je številnim gledalcem nudila nepričakovano mnogo razvedrila in užitka. Saj je v resnici treba pohvaliti celotno prireditev, iz katere se je videlo, s kolikim veseljem in dobro voljo so sodelovala skoro vsa vaška dekleta. Gledalcem se kar ni zdelo mogoče, da si upajo doljanska dekleta toliko nuditi. Ljubitelji resnih iger so uživali posebno pri štiridejanki »Preizkušnja«, katero so prvič na odru nastopajoče igralkke prav dobro podale. Mnogo smeha in dobre volje pa je vzbujala veseloigra »V posredovalnici«, za kar gre pohvala pogumnim igralcam. Doljanska dekleta so pokazala, da znajo tudi lepo zapeti in še lepše rajati, saj je ravno njihovo rajanje s petjem »Soča voda...« najboljši ugodil. Dekleta, le po tej poti pogumno naprej!

Škoda povzročena po zavezniških četah

7. oktobra 1951 poteče po zakonu določeni rok za prijavo škode, ki so jo povzročile zavezniške čete v vojnem času in še tri mesece po vojni, to je po 15. septembrom 1945. Isto velja tudi za rekvizicije, ki so jih te čete izvršile. Prijave je treba predložiti Finačni intendanci.

Nekdo iz Livade

Je že meseca maja zgubil gotovo vsoto denarja, ki ga je pošten najditelj izročil v zakristijo pri sv. Ignaciju na Travniku. Kdor jo je zgubil, naj se javi.

Kava proste cone

Trgovinska zbornica sporoča, da se bo do 31. julija vršilo razdeljevanje po 200 gr kave proste cone, na odrezek 32 nakaznice za živila proste cone.

tina in vzdihnil: »Bog jim daj večni mir in pokoj in večna luč naj jim svet! Naj počivajo v miru! Amen.« Končali sta in se pokrižali.

Mati Tinica je odprla okno in pogledala na jasno nebo, kjer so sijale zvezde in mesece.

»Kako lepa noč je nocoj! Noč med petkom in soboto. Posvečena je Mariji, ki potuje v vice in rešuje iz njih verne duše, ki so pridobile že toliko milosti s svojim trpljenjem onstran groba, da jih zamore odpeljati v nebo pred božje obličje. Spremljajo pa Marijo pri njenem povratku iz vie tudi one duše, ki se niso pretrpete časnih kazni in morajo čakati, da jim Bog podeli milost popolne rešitve.

Mnogo pobožnih ljudi trdi, da so Marijina oblačila mokra od solz teh duš, ki še ne morejo z Marijo v nebo, pa je njihovo hrepenenje tako silno in njihova žalost tako velika, da jim lijejo solze iz oči na Marijina oblačila.

Urška je poslušala mater in pogledala mesečino, ki je padala na Skalnico. Zdelo se ji je, kakor da nebeski duhovi krožijo

v jasni zvezdne noči in blagoslovljajo Skalnico.

Tedaj se je pojavil pod oknom človek v beraški obleki in poprosil za prenočišče. Govoril je čepovansko narečje, kar sta mati Tinica in Urška takoj spoznali.

»Od kje pa prihajate?«

»Iz Riemberka,« je odgovoril tujec.

Po glasu sta spoznali, da je mlad.

»Saj ste mladi, pa se mi čudno zdi, da beračite,« je pripomnila mati Tinica.

»Dobe se tudi mladi berači. Če ima kdo pokvarjene roke ali noge in ne more delati, je prisiljen beračiti,« se je opravičeval dozdevni berač.

»Pridite k hišnim vratom! Grem vam odpret,« je dejala mati Tinica, odšla v vežo in čez nekaj trenutkov privedla v sobo tujca.

»Gotovo ste lačni, če ste hodili iz Riemberka,« je vprašala. »In trudni ste tudi... Sedite!«

Ponudila mu je nizko stoličko, vzela iz omare kos ržene pogache, jo dala tujcu in ga natančneje premočrila. Zdel se ji je znan, vendar se ni mogla spomniti, kje in kdaj ga je videla.

Nove tovarne

Pred nekaj dnevi je prišel v Gorico inšpektor državnega monopola, in si ogledal zemljišče, kjer bodo sezidali poslopje

za novo tovarno. V novi tovarni bodo izdelovali zavojce za monopolno blago. Za gradnjo je določenih 26 tisoč kvadratnih metrov zemljišča med ul. XX Settembre in ul. Toriani.

S T R Ž A Š K E G A

Duhovne vaje v Trstu

24. julija, to je v torek zvečer ob 6.45 se prične duhovne vaje pri č. sestrar (ancelle della carità) v ulici Giannastiea štev. 79. Trajale bodo 3 dni, tako da se zaključijo 28. julija, t. j. v soboto zjutraj. Ta tečaj duhovnih vaj je namenjen *mlajšim dekletom, zlasti delavsko-kmečkim*. Čas za nove priprave je še do 21. t. m. Priglasite se lahko pisмено na naslov č. sester ali pri svojem domačem župniku. Stroški 2000 lir; brisačo in toaletno opremo prinese vsaka s seboj.

Slovenska trgovska akademija

Pripuščenih je bilo 10 rednih in 3 privatisti. Izpiti so trajali od 2. do 12. julija. Izdelale so Daneu Lavra, Gasperi Marija, Pirc Marija Pija in Puntar Edvarda, po pravni izpit v jesenskem roku ima 5 rednih učencev in 3 privatisti, en redni učenec je bil odklonjen za eno leto.

Prireditve osnovne šole v Zgoniku

V nedeljo 8. t. m. nas je naša marljiva osnovnošolska mladina presenetila z uprizoritvijo znane Albrehtove štiridejanke »Sirota Jerica«, za katero je že delj časa vladalo v vasi precejšnje zanimanje.

Za uvod je mladina pod vodstvom domačega g. učitelja zapela nekaj pesmi, medtem ko so večje učence pridno pomerile svoje sposobnosti v lepo uspelem baletu, ki ga je skrbno pripravila gospa učiteljica.

Pri igri so mladi igralci odigrali svoje vloge neverjetno točno in dovršeno in človek res ne ve, katerega igralca naj bi posebej pohvalil, kajti vsi so se na moč potrudili in v svojem mladem prizadevanju lepo uspeli. Igrica bi pokazala svoj pravi fantastični sijaj če s pomočjo električne razsvetljave, kajti kljub lepi izvedbi je gledalčevim očem znatno reducirala učinkovitost pomankljiva razsvetljenost, ki bi zlasti ramanju vil dala pravega izraza in z obsevanjem poživila odrske slike.

Učitelstvu smo vaščani za ves trud iz srca hvaležni in mu k res zavidljivemu uspehu iskreno čestitamo.

Tržaško romanje na Barbano

V nedeljo 12. avgusta bomo imeli veliko skupno romanje slovenskih vernikov na Barbano. V tem za nas svetlem letu želimo slovesno proslaviti 400letnico prvega slovenskega romanja na Barbano.

V starih zapiskih imajo na Barbani znamenovano, da so prve velike skupine tržaških Slovencev začele prihajati na Barbano v petnajstem stoletju. Iz teh starih poročil vemo še sledeče: Slovenci so najrajši prihajali na Barbano 15. avgusta. Navadno so se pripeljali s svojimi velikimi barkami in to že na predvečer. Vso noč so prebdeli v Marijinem svetišču v molitvi in petju slovenskih nabožnih pesmi. Kronist je zapisal večja romanja iz sledečih krajev: Osp, Buje, Sveti Križ pri Trstu, Izola, Koper, Dolina, Milje in z gornjega Krasa. — V najnovejši zgodovinski knjižici o Barbani je zapisano, da tržaški Slovenci niso nikoli prenehali s skupnimi romanji na Barbano. V zadnjem času so redno pri-

hajali skoraj vsako leto romarji od Sv. Križa.

To so dragoceni zapiski iz zgodovine Barbane, dragoceni zlasti za vse nas. Namen našega letošnjega velikega skupnega romanja so svetoletni odpusti in skupna zahvala Materi božji za izredno milost, da smo tržaški Slovenci ostali zvesti veri svojih pradedov tudi v teh v vsej naši zgodovini najtežjih časih!

Vabimo prav vse zveste odrasle vernike, da se pridružijo temu skupnemu romanju! Prijavite se takoj pri svojih gg. duhovnikih. (Verniki iz župnije Sv. Antona se prijavite v knjižarni Fortunato). — Potujemo z avtobusi. Cena: 450 lir za odrasle in 300 za otroke-šolarje, ki pa morejo biti le v spremstvu odraslih.

Tržaški verniki iz mesta in dežele! V nedeljo 12. avgusta pojdimo z največjim veseljem k Mariji na Barbano!

V Zgoniku imamo etektrično luč

Pretekli petek 13. t. m. smo v naši vasi prisostvovali izredni svečanosti, ko nam je v navzočnosti zastopnikov oblasti in občinstva — ameriški visoki častnik polk. STANN ob 4h pop. slovesno prižgal zaželeno električno luč. Marsikdo se bo čudil, da smo morali zgoniški občinarji toliko časa čakati na to prepotrebno svetilno sredstvo, vendar naj mirno upoštevamo, da nam prejšnji gospodarji prav zaradi svoje prekomerno stoisčestne »kulture« in naše narodne zavesti niso hoteli napeljati luči.

Lep vtis je na zavezniškega polkovnika napravila učenka zgoniške šole Milič Anica, ki ga je takole nagovorila:

»Gospodu zastopniku ZVU izrekam iskreno dobrodošlico v slovenski vasi ter mu v znak hvaležnosti poklanjam šopek slovenskega cvetja.«

Za tem otvoritvenim pozdravom je govoril direktor družbe SELVEG, ki se je prav tako zahvalil visokemu ameriškem častniku, saj bi brez sredstev ZVU — še danes ne bila napeljana luč.

Po govoru polk. STANN-a je navzoče občane presenetil malo zgovorni kominformistični župan Pirc, ki je svojo kratko zahvalo skušal podaljšati s tem, da jo je — po nepotrebnem — prečital še v laščini.

Slovenski nastop deklice naj bo županu Pircu zgled za prihodnjic, kakemu prera-pihjenemu laškemu tajniku pa opomin, da je ta zemlja slovenska in da zato tudi slovenska zahvala — hvala Bogu ne italijanski oblasti — ni mogla biti nikakor odveč, čeprav ni bila omenjena na programu!

LISTNICA UPRAVE

G. ing. VI. Remec, Chicago: Poslano pre-jeli, naročnina plačana. Srčna hvala!

Tvrdba C I T R U S

Lastnik Aleksander Goljevšček

TRST, Via Torrebianca 27

pošilja darilne pakete v Jugoslavijo

Ob dokončanem polletju 1951

V zadnjih par številkah našega lista smo priložili poštne položnice vsem onim naročnikom, ki so še na dolgu z naročnino za tekoče leto. nekateri še celo za več let. Vljudno prosimo vse prizadete, naj nam blagovolijo nakazati čimprej zastanke. Ni težko uganiti, da se uprava bori s težavami v zadnjem trimesečju. Njeni dohodki izvirajo le iz naročnin in darov naših zvestih somišljenikov. Stroški z listom pa rastejo vzporedno z naraščajočo draginjo tiskarskega papirja, saj naši sotrudniki delajo brez izjeme brezplačno. Papir je tudi tekom poslovnega leta spet porastel, tako, da delujemo že nekaj časa s primanjkljajem. Bogatih »stricev« nimamo, mala zaloga iz preteklega leta je izrčpana za kritje tedenskega primanjkljaja, naročnino 20 lir bi le neradi zvišali, kakor so to storili drugi tedniki. Zato nam ne preostane drugega, kakor da apeliramo na naše naročnike, naj bodo točni s plačevanjem naročnine in naj poravnajo vse zastanke; drugim blagim srcem pa toplo priporočamo naš Kemperlov sklad ali pa naj nam pridobijo inseratov za list, zlasti na Tržaškem, kjer ima list prav mnogo odjemalcev.

List, ki iz katoliškega stališča presoja dogajanja na svetu, je naši manjšini nujno potreben in bi se njegovega prestanka veselili le oni, ki zmoto oznanjujejo med nami. Zato nujno prosimo vse naše katoliško-zavedno ljudstvo, naj ostane zvesto svojemu glasilu in naj ga po možnosti podpre. V slučaju skrajne sile bomo morali voliti: ali, da v poletnih mesecih omejimo njegov obseg le na 2 strani — saj je v tem času mnogo bralcev odsotnih na počitnicah — ali, da povišamo naročnino. Bolelo bi nas i prvo i drugo. Upamo, da nam bo odločna volja našega ljudstva prihranila to neljubo operacijo na telesu našega Katoliškega glasu.

Uredništvo in Uprava

Zobozdravnik

dr. STANISLAV PAVLICA

T R S T

Via Commerciale 10/II - Tel. 25597

sprejema

9 — 13

17 — 19

Pakete za Jugoslavijo

naročajte pri tvrdki

JAKOB VATOVEC

TRST, c. Torrebianca 19

Odgovorni urednik: Stanko Stanič

Tiska tiskarna Budin v Gorici

verca Kafola, da ga dobri Bog privede na pravo pot katoliške vere.

Ko je prva zarja pozlatila zjutraj vrhove gorskih velikanov, je Boštjan Kafol korakal za veliki Čepovanu. Ni maral, da bi ga videli Grgarci in imeli priliko past na njem radovednost. Zato je vstal pred sončnim vzhodom in tiho brez slovesa in zahvale zapustil Piskov dom.

Med potjo je premišljal, kako pogosto je sanjal o svoji rojstni hiši in domovini! V tujini so mu vstajali spomini, kako so peli škranjčki nad njivami, penice in slavčki ob gozdnem robu, kako so šumeli gozdovi za vasjo, kako so razsajali viharji, kako so pritrkovali zvonovi, kako so v ljubi domačiji živel dragi sorodniki, nekdanji znanci in prijatelji! In njegova srca je bilo polno in trudno od domotožja, ki ga je klicalo neutegoma na Banjsko planoto k sv. Janezu Krstniku, čepovanskemu zavetniku. Bogue kakaj ga je tako klicalo iz daljnih dežel! Morda k novemu spoznanju, za katero je prosila deva in močna materina molitev.

(Nadaljevanje)